

Ardealul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRISULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituții și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Să fim gata!..

In timpul de față situația Europei — ca urmare a războiului italo-abisinian — se agrevează din ce în ce mai mult.

Italienii, cari s'au făcut vinovați de vărsarea sângelui inocent, în loc să caute a se mântui de nescotința și îndrăsneala lor, înarmează pe față și ascuns pe Ungaria și Polonia, pregătindu-i pentru momantul potrivit, pentru a-i arunca în luptă. Deasemeni Japonia și Germania se înarmează cu febrilitate.

In o atare împrejurare ce trebuie să facem?

Știm că primul obiectiv al Ungariei este Ardealul. Deci, trebuie să fim pregătiți, mai ales sufletește, căci atunci când vom fi provocați, să fim în stare să răspundem așa cum se cuvine.

E incontestabil că Patria, prin situația creată de seceta și slaba recoltă a anului acesta, e într'o mare criză financiară. Dar acest lucru să nu ne sperie; dacă răsfoim istoria, vedem că în timpurile trecute țara nu sta mai bine, și tot repurta victorii strălucite în contra diferitelor neamuri.

Sune trâmbița de războiu și vom răsări — ca prin farmec — din dumbrăviile, câmpiile și șesurile scumpei noastre Români; vom alerga acolo unde ne cheamă, ne vom strânge sub cutele sacralui Drapel.

Faima bărbăției trecutului va fi mai mare în prezent, căci sentimentul iubirei de țară, focul iubirei de neam e veșnic nestins în inimile noastre.

Frați Români și creștini, dacă Patria ne va chema, să ne facem datoria, căci trebuie să știm că aceasta e cea mai mare datorie către Patrie, „Tributul de Sânge”!

I. D. Băcescu

Cum stăm cu bucatele

Intre 1 și 15 Septembrie a plouat puțin aproape în toată țara, iar timpul s'a răcorit simțitor. Ploi mai puternice au fost în câmpia Dunării în zilele de 10, 11 și 12 Septembrie. În munți a căzut zăpadă, iar în parte de miază-zi a Basarabiei bântue o secetă groaznică. De câteva luni n'a căzut niciun strop de ploaie.

Treieratul (imblătitul) bucatelor s'a sfârșit pretutindeni. Arăturile de toamnă au început din bună vreme în ținuturile unde a plouat. Starea porumbului nu s'a îmbunătățit în județele lipsite de ploaie. În Banat porumbul e aproape cules, dând o roadă slabă. Producția (roadă) de porumb în anul acesta se crede că va fi pe întregă țara cam 480 mii vagoane, pe o întindere de 5.165.000 hectare.

Roadă fasolei a fost slabă în Basarab'ia, mijlocie și în Moldova, mulțumitoare în câmpia Dunării și foarte bună în partea de miazăzi a Dobrogei.

Floarea soarelui a fost sămănată pe 191.400 hectare, va avea o roadă slabă, căci în Basarab'ia unde se sămăna mai mult, a fost nimicimă de secetă.

Cartofi s'au sămănat pe o întindere de 206.850 hectare, și vor da o roadă bună. Seceta a pricinuit pierderi sămănturilor de cartofi în ținutul Secuimeii, Olteniei și mai cu seamă în Basarabia de mijloc. În Bucovina cartofii vor da o roadă bună. Bolile nu au făcut pagube cartofilor decât în unele ținuturi.

Viije vor da în anul acesta o roadă bună, afară de ținuturile bântuite de îngheț din luna Mai. Bolile viei au pricinuit puține pierderi. Numai mana a stricat pe alocuri viile în câmpia Munteniei și Valea Târnavelor, din Ardeal. Grindina a făcut stricăciuni nelăuate. Mai mari au fost pagubele pricinuite de înghețul din Mai. În deosebi au suferit mari stricăciuni pe urma acestui îngheț viile din județul Timiș, Arad, și mai puțin județul Putna din Moldova. În ținuturile bântuite de secetă creșterea strugurilor a fost stângănită, astfel că boalele au rămas mici. În aceste părți mustul va fi mai bun decât în celelalte părți ale țării.

(Poșta Târnavelor)

Crima pasională din Brad-H.

Răzbunarea unui țigan înșelat de țigancă lui

O misterioasă și impresionantă crimă, al cărei mobil pare să fie de natură pasională, s'a petrecut nopțile trecute, în împrejurări ciudate, pe unul din drumurile lăturalnice ale pașnicei noastre localități.

În zorii zilei, a fost descoperit de trecători, ascuns într'un tufiș, din apropierea drumului ce trece pe la marginea comunei, cadavrul unui tânăr destul de bine îmbrăcat.

S'a stabilit că e al unui fost paznic al soc. miniere „Mica” din localitate, anume Damian. S'a constatat că nenorocitul a fost prins prin surprindere și gătit. În cercetările făcute de postul de jandarmi, s'a aflat că victima petrecuse cu o seară înafute, în tovărășia câtorva suspecți, într'o cărciumă din Brad, până la o oră înaintată.

Întâlnirea cu țigancă Paulina

S'a mai stabilit că, pe drumul spre locuință, după ce plecase singur de la cărciumă, întâlnit cu o fată anume Paulina, țigancă din Valea-Arsului, cu care de câteva timp avea legături de dragoste și pe care a întovărășit-o o bucată pe drum.

Calea fiind izolată, era cu totul pustie, mai cu seamă la ora aceea. Apoi, drumul fiind periferic, nu este luminat în timpul nopții, astfel că îndrăgostiții n'au observat nimic până când în clipa când probabil ședea îmbrățișați, fata a văzut o umbră ce se apropia fără zgomoi de ei și care l-a apucat de gât, pe la spate, pe îndrăgostitul ei.

Cercetările jandarmilor.

Fata, îngrozită a luat la fugă peste câmp. La o mică distanță de ucigaș, așteptau alți doi necunoscuți.

După descoperirea crimei, fiind adusă la postul de jandarmi din Brad, unde e arestată, fata a declarat cu nu a recunoscut pe nici unul din aceste necunoscuți.

Cei cari fac ancheta au însă indicii că ucigașul trebuie să fie unul dintre țiganii pripășiți de câțiva timp în această localitate sau

împrejurimile ei și care trăise mai înainte în concubinaj cu tânăra țigancă. Bănuelile au căzut pe Victor Drăgan, căraș din Brad, care a fost arestat, dar n'a recunoscut crima până acum. Mai sunt cercetați și tovarășii de petrecere ai victimei, din seara premergătoare crimei, dar fără rezultat precis. După autopsie s'a dat autorizația pentru înmormântare victimei. „Univ.” G. M.

Rubrica cercetașilor.

Iubiți părinți ai dragilor mei cercetași. La sfârșitul unei luni, când am fost — în urma ordinului primit — cu fiul Dv. și i-am condus la București, spre a fi trimiși la Mare în tabără, nu știam că-mi va fi dat, ca după asta să-i alipesc atât sufletului meu. Vă asigur că acum eu îi iubesc și-i consider ca pe copiii mei, ca și Dv.

Voința lui Dumnezeu va fi fost să fiu numit Comandant, parinte al lor sufletește, căci acesta e rolul unui Comandant la cercetași.

Comandantului nu-i este eștat să se supere și conașilor lui, nu le dă de cât sfaturi cu răbdare. Doresc, de se va putea nici părintii să nu fie aspri cu ei, ca să creștem niște Români plini de încredere și conștiință: să vițeze în ei personalitatea, ce vor căpăta.

Toate de altfel concură să-i facă buni. Și porul și legea Cercetășească, care e plină de precepte evanghelice, cari cere milă, și răbdare, pe lângă perseverență și istețime, încununată cu mândrie Națională Română, pentru tot ce face el!

Românul, pușul de Roman, se pasionează de toate aceste lucruri, care fac apel la inima credința și sacrificiul lor personal, numai să fie înțeles și bine condus.

Indemnați-i dacă Dv. v'ați convins de superioritatea și neamănată tărie a legei cercetășești, ascultați-i din inimă largă, dacă ei v'a convins, și ajutați-i să fie de exemplu, printre semenii lor.

Și mai ales vă rog a arăta prietenilor Dv. superioritatea legei cercetășești și prestigiul și personalitatea ce capătă, cel ce poartă numele de cercetaș și se poartă ca atare, și că suntem cu inima lângă țara noastră, dacă lucrăm astfel.

Vă rog a-mi răspunde la această voce a cunoaște fundamental părerea Dv., tot ce nu va place să-mi spuneți. Am nevoie a mă orienta în cele ce am de făcut.

Primiți vă rog căldurosul și curatul salut cercetășesc.

Sănătate
Lt. RADOVICI

Știri din Zlatna.

— Duminecă în 6 Oct. a. c. a fost înmormântarea protopopului gr. cat. Ioan Păcuraru. A decedat în vârstă de peste 80 ani. Slujitor vrednic al bisericii și bun român, a fost condamnat de unguri, pe vremuri, la 8 luni închisoare, pentru sentimentele sale naționale.

Oâhnească în pace!

— Tot Duminecă în 6 l. c. a avut loc adunarea Reuniunii femeilor ortodoxe române din loc.

— În 22 Sept. a. c. la Almașul-Mare a fost o mare manifestare religioasă în cadrele F. O. R.-ului și Astrei.

— În 20 l. c. se va ține conferința preoțească ort. rom. de toamnă, în cadrele Forului. Atunci vor veni la Zlatna și doi profesori dela Universitatea din Cluj și toată preoțimea din protopopiatul Abrudului. I. L.

Războiul african un preludiu al celui european

Mersul evenimentelor internaționale

Pacea lumii e pusă la grea încercare; buibuitul tunului din nou se aude, iar sângeriții armelor prevestesc zilele de restriște ale anilor 1914—18.

Tot zelul pacifiștilor europeni, de a rezolva conflictul Italo Abisinian la masa verde, așezată în frumosul ținut al Genevei, a dat greș, lovindu-se de hotărârea dâră a ducelui Mussolini, care vrea cucerirea Abisiniei pe calea armelor, pentru că în acest fel să-și ia revanșa asupra acestui popor barbar, dar care totuși acum 40 de ani au reputat o mare victorie asupra armatelor italiene, la localitatea Adua. În acest scop Italia și-a trimis în Africa, în ținutul Eritreei și Somaliei Italiene, care mărginesc la Nord și Sud Abisinia, o armată de 300 000 soldați, prevăzuți cu cel mai modern armament și însoțită de 350 avioane. Anglia care are mari interese economice în această regiune, nu vede cu ochi buni cucerirea Abisiniei de către Italia, astfel că și ea a pus toate stăruințele pe lângă forul dela Geneva, de a hotărî sancțiuni împotriva Italiei, care prin acțiunea sa a nesocotit tratatele internaționale, iscalite chiar de ea.

În vederea acestor sancțiuni Anglia a concentrat în marea Mediterană peste 80 de vase de război și o mulțime de hidroavioane, cerând în același timp osentimentul Franței de a o ajuta în cazul unui conflict. Ducele Mussolini fără a ține seama de aceste ame-

tințări a ordonat armatelor sale înaintarea pe teritoriul Abisinian, fără să declare acești război. Primele ciocniri au avut loc tot în jurul orașului Adua, care în urma unui violent atac aerian a fost cucerit de Italiani: dar peste noapte armatele Abisiniene au recucerit orașul. Cu ocazia acestor ciocniri ambele armate au înregistrat o mulțime de morți.

Comandantul armatei Italiene văzând superioritatea numerică a abisiniilor și-a concentrat toate trupele în jurul acestui oraș și pornind o nouă ofensivă, au recucerit din nou orașul. Numărul morților din această luptă nu se cunoaște, sa specifică doar ca sau dat lupte crâncene, italienii trebuind să cucerească casa de casa. Dar pentru noi acest război nu prezintă vr'un pericol, ci mai degrabă unețirile Germaniei care văzând pe italieni în conflict atât cu Abisinia cât și cu Anglia va încerca cucerirea Litvaniei și a Cehoslovaciei. În acest scop s'au și încheiat pacte secrete între Germania, Polonia și Ungaria cu intenția de a colabora într'un viitor război și a-și recuceri teritoriile pierdute. Franța nu va sta impasibilă în fața unei asemenea eventualități, iar noi cari suntem direct vizați vom fi cei dintâi atacați din partea Ungurilor. Astfel că pentru noi pericol de război numai în acest caz poate fi.

S.

Ultimele evenimente în politica internă

Activitatea politicianilor noștri în ultima săptămână a primit un ritm mai accelerat datorită asaltului dat de opoziție, pentru cucerirea puterii. Aproape toate partidele opoziționiste au aranjat întruniri în diferitele orașe din țară, atacând cu vehemență activitatea guvernului, în special regimul comerțului exterior, care aproape în fiecare lună primește altă formă de executare. Iar menținerea stării de asediu și a cenzurii sunt punctele vulnerabile pe baza cărora se încearcă răsturnarea guvernului. La această febrilă activitate opoziționistă guvernul a răspuns printr'un consiliu de miniștri ținut la Constanța, unde primul ministru dl Gheorghe Tatarăscu, într'un lung expozeu a arătat munca rodnică a guvernului în timpul celor două ani de guvernare și a criticat în termenii violenți pe unii fruntași ai opoziției, cari prin manifestările lor dăunează intereselor superioare de stat, spunând că ceia ce altădată au adorat azi vreau să ardă.

Drept replică la discursul primului ministru „Frontul constituțional” a ținut o mare întrunire la București la care au luat cuvântul dl Mareșal Averescu și Gheorghe Brătianu, susținând că actualul guvern se menține la putere în baza unor acte, cari sunt în flagrantă contradicție cu constituția țării. Național-Tărăniștii au proiectat o mare întrunire la București, pe ziua de 14 Noemvrie, la care se crede că vor participa peste

300.000 oameni și dela care se scontează căderea guvernului.

Celelalte partide întrevăzând o apropiată cădere a guvernului și pentru a nu lăsa ca aceste fapt să fie exploatat numai de Național Tărăniști au proiectat și ele o întrunire la București tot pe aceeași dată. Astfel Frontul Românesc va ține și el o întrunire la București cu delegați din toată țara.

Dealtcum presa de capitală susține că viitorul guvern va fi predominant de persoane din extrema dreaptă, iar președinte de consiliu va fi dl Vaida. Mersul acestor evenimente politice din țară raportate la regiunea noastră, ne-ar ridica ca viitori deputați pe dl dr Iacob Oncu și dr Gora de la N. T. sau pe dnii dr. Ivan și Tamaș dela Vaidiști.

CINEMA „ORIENT” BRAD

In ziua de 13 Octomvrie
„Moștenire
cu bucluc”

(Das Testament des Cornelius Gulden)

Regia: E. W. ENO Muzica: OTTO STRANSKY
cu

Magda Schneider, Georg Alexander, Ida Wüst,
Julius Falkenstein și Jacob Fiecke.

Știri de tot felul

— În ziua de 29 Oct. M. S. Regina Maria împlinește 60 de ani.

— La Târgoviște, din cauza căldurii și timpului frumos ce se menține, au început să înflorească liliacii.

— Ministerul agriculturii, d. V. Sassu, a întocmit un nou proiect de lege cu privire la îndrumarea și organizarea agriculturii.

Proiectul va trecut prin parlament, chiar în toamna aceasta.

— Timișorenii depun mari eforturi pe lângă guverne și Patriarhie, pentru a înființa și în Timișoara o episcopie ort. rom.

— Vasele grecești refuză a încărcă mărfuri pentru și din Italia.

— Și în Bulgaria se petrec lucruri mai în politică. Se urmărea, — cu ocazia zilei onomastice a regelui, o lovitură de stat.

În acest complot sunt implicați vreo 70 oameni politici, dintre cari și câțiva foști miniștri.

— Războiul italo-abisinian. Ziarele ne aduc știri unite din Africa. Războiul dintre cele două state: Italia și Abisinia, a fost declarat. Au trecut deja câteva zile de lupte crâncene. Abisiniienii își apara pământul patriei cu multă îndârjire, deși au întâmpinat greutăți nemaipomenit de mari. Nu au armamentul și instrucția necesară, de a ține piept unui popor care, dela războiul mondial încoace, s'a pregătit neconștient, în vederea aceluiași scop.

Trupele italiene înaintează pe trei fronturi. Ele au cuprins mai multe regiuni: Ogaden, Adua, etc., în luptele din Ogaden au căzut peste 2000 de Abisimieni. Au avut și italienii pierderi însemnate în aceste lupte. Ei mai au de suferit și din cauza malariei și a setei.

Așa dar războiul în Africa e în toi.

Și cine știe dacă nu s'ar ivi noi complicații. Ce va face Anglia? Va lua apărarea Abisiniei sau va sta neutra? Dar Japonia care și ea are interese economice în Abisinia? De pe azi pe alta ne putem aștepta la noi surprize.

— Sinucideri impozabile. Guvernul federal din Ohio, proiectează o lege, după care anumite cazuri de sinucidere urmează a fi impuse. E vorba desore așa numitele *sinucideri asigurate*, în cari faptuitorii se sinucid spre a da posibilitate moștenitorilor să încaseze suma pentru care au fost asigurați. Societățile de asigurare se apărău până acum împotriva acestui lucru, printr'o clauză de sinucidere cere însă nu prea era eficace. Pe viitor sinuciderile de acest fel vor fi impuse în așa chip, încât 60% a sumei asigurate va reveni statului, după expirarea clauzei în chestiune.

— O universitate de malăiezi. Sultanul statului malaiez, Johore, aflat sub dominația britanică, a luat decizia să înființeze în orașul Johoru Bharu, o universitate după modelul american. Aceasta universitate va cuprinde o facultate de medicină și una de drept. Cu o singură excepție, toți profesorii vor fi străini.

Din trecutul economic al Bradului

Conscripția urbarială din 1820.

de Prof. MARTIN IOAN

(Continuare)

Sub stăpânirea domnului Balia Adam sântem un om, care pe an în toată săptămâna fac câte 2 zile de slujbă, pe lângă aceasta dau o găină și 10 ouă — Impreună noi, care sântem sub stăpânirea lui domnu fibirău Brád. Andrés facem pe lungu anului 3952 de zile și dăm pe lângă aceasta 63 de găini, 126 de pui, 630 de ouă, dăm plata judeiului 100 de zloți — Noi care sântem sub stăpânirea lui domnu Brádi János dăm pe un an 310 ouă, 31 găini, 31 pui și facem 4308 zile de slujbă, plata judeiului 40 zloți. Sub mâna doamnei B. áti Fărcașoale facem pe lungu anului 2973 zile pe lângă asta dăm toți 52 găini, 520 ouă și 26 pui. — Cari sântem sub stăpânirea lui domnu R bitzei Laszk facem dimpreună pe lungu anului 208 zile pe

lângă asta dăm 4 găini, 8 pui, 40 ouă. — Cari sântem sub stăpânirea lui R bitzei Daniel dăm pe lungu anului 2 găini 20 ouă și facem 153 zile — Sub stăpânirea domnului R bitzei Ferentz pe lungu anului facem 544 zile și dăm 9 găini, 190 ouă, 2 ferdele de coarne, 2 ferdele, ori 2 cupe de alune sau nuci. Cari sântem sub stăpânirea domnului Pogănu pe lungu anului toți dimpreună facem 153 zile, dăm pe lângă aceasta o găină și 12 ouă — Noi cari sântem sub stăpânirea văduvei lui Nemes Gábor pe lungu anului toți dimpreună facem 714 zile alte cele nu dăm — Cari suntem sub stăpânirea lui domnu Pynyto Sandor pe lungu anului toți dimpreună facem 306 zile — Noi care sântem sub stăpânirea Groafei B e t h l e n

Susana văduva lui domnu Borsai Abaham pe lungu anului toți dimpreună facem 340 zile și dăm pe lângă acesta dela tot funin 2 pui și 10 ouă; da alte cele nimică — Noi care sântem sub stăpânirea domnului Baternai Imre pe lungu anului toți dimpreună facem 144 — Care sântem sub stăpânirea lui Balint Pal pe lungu anului toți dimpreună facem 204 zile, pe lângă acesta dăm 2 găini 20 ouă — Cari sântem sub stăpânirea lui Nemes Andras toți dimpreună 204 de zile — Noi cari sântem sub stăpânirea săracilor lui Nemes Laszk pe lungu anului facem toți dimpreună 408 zile — Eu care sânt sub stăpânirea săracilor lui Erdelly Ferencz fac pe lungu anului 51 de zile și dau o găină și 10 ouă — Care sântem sub stăpânirea lui domnu Goro Miclăuș pe lungu anului toți dimpreună facem 306 zile. Eu care sânt sub stăpânirea lui Balia Adam pe lungu anului peste tot fac 102 zile, dau pe lângă asta o găină și 10 ouă

O vizită la Maglavit.

Redactorul nostru vizitează Maglavitul. Muți care vorbesc, orbi cari văd și paralitici vindecați.

De Șt. Dumitrescu - Dolj

Deși s'au scurs patru luni de când păstorul Petre G. Lupu a vorbit cu „Moșul“, minunea dela Maglavit e departe de a fi considerată ca ceva incidental. Din contră, zilnic ea prinde rădăcini tot mai puternice în masa credincioșilor. Ceva mai mult, ea a început să preocupe și lumea de știință din țară și străinătate.

Datorită acestei stări de lucruri, ziarul „Zarandul“ a găsit util să trimită la locul minunii un reprezentant al său, pentru ca cititorii noștri să fie cât mai bine informați. După ce cititorii vor face cunoștința — atât cât se poate — cu Maglavitul și ciobanul, vor putea citi și despre cele trei minuni — cu adevărat dumnezeiești, — minuni ce au fost controlate de scriitorul acestor rânduri.

SPRE MAGLAVIT.

Desele și senzaționalele vindecări de bolnavi, săvârșite pe locul sfânt al Maglavitului, au făcut ca să merg personal în satul lui Petre Lupu și să respir și eu două zile în atmosfera încărcată cu fum de smirnă și tamâie. Voiam să văd pe ciobanul „fericit“ ce azi în vorbirea curentă a românului creștin este „Sf. Petre“. Aș fi voit ca mai de mult să vă fac cunoscut dragi cititori cele ce se petrec la Maglavit, dar timpul nu mi-a permis.

Ziua de 10 Sept., a fost ziua în care D-zeu m'a învrednicit să plec în spre Maglavit. Distanța de 70 km. (Goicea, Dolj, comuna mea natală și până la Maglavit) am făcut-o în trăsură. Am ales această cale deși mai oboșitrare, — pentru că voiam să văd convoiul de credincioși, care folosesc ca mijloc de transport picioarele.

S'a luminat bine. E ora 7 dimineața și printre frunzele arborilor se observa jocul isvoriu al primelor raze de soare. Pornesc la drum. Suflul imi este plin de bucuria că voi avea ocazia să văd pe ciobanul „fericit“ care a putut să vada fața lui Dumnezeu. O jumătate de oră de drum și a jung primii pelerini cari mergeau în spre Maglavit, cu picioarele. Erau 4 feciori între 18-20 ani. Opresc trăsura și-i întreb:

— De unde sunteți flăcăi?

— Din jud. Romanași. (străbătuseră circa 160 km.)

— Unde mergeți?

— La Maglavit.

De aici încolo mulțimea pelerinilor crește. Un grup de dobogeni și un călugăr au făcut un mic popas. Seta de D-zeu a biruit. Drumuim așa vreo 5 ore pe șoseaua cu gropi proaspat făcute de samedenia de care și carușe, care zoresc în spre „Sf. Petru“. Suim dealuri, coborâm văi, ne înprospătăm plămâni cu aerul curat al câtorva paduri de stejar, ocolim cu atenție șirul de care al pelerinilor și deodată pe platoul dunărean ce s'a

arătat la o cofitură, zărim turlele strălucitoare ale bisericii din Maglavit. Am ajuns. Trecem pe lângă case de oameni bine situați. Predomină porțile de fier. Ulițele sunt aproape pustii. Toată lumea — streini ca și localnici, — sunt afară din sat, la munca sau la „locul sfânt“ — locul cu buturugi. Coborâm pe ulița lui Petre G. Lupu. Am descoperit imediat locuința sfântului, căci peste 200 de pelerini se opriseră aci și cautau să vada cu o clipă mai devreme pe „Sf. Petru“. Cum la ora 4 p. m. „Petrache“ cobora din sat ca să predice dela amvon, am plecat înspre locul sfânt: „la buturugi“.

LA BUTURUGI, UNDE D-ZEU SE ARATĂ ÎNTÂI.

Căii înaintează greu prin dunele de nisip, acum și mai greu de străbătut din cauza circulației neîntreruptă. O oră de drum greu, și ajungem la buturugi. La prima vedere simț un fior neobișnuit până aci. Simți ca în tine prinde să renască creștinul de alta dată. Lângă buturuga pe care a stat D-zeu cât a vorbit întâi cu ciobanul, este troița ziarului „Curentul“. Altele o secondează la mici distanțe. Fiecare troiță este împodobită cu icoane, la care ard candelile zi și noapte. Fumul și mirosul de smirnă și tamâie îl simți din plin. Pelerinii aduc lumânări în număr impresionant — parcă sunt metri de lemne, și le aprind în jurul troițelor. În spatele troițelor sute de sticle cu untdelemn stau în dezordine. În jurul troițelor este lagărul bolnavilor și infirmilor. Aici s'au făcut toate minunile. Privesc mulțimea cucernica și pocăită, urmăresc mâinile care descriu cele mai evlavioase cruci cari le-au făcut în viața lor. Și recunosc pentru a nu știu căta oară puterea misterioasă a credinței adevărate.

PLOPUL USCAT DIN CARE CURGE APĂ TĂMĂDUITOARE.

Străbatem 100 m. dela troițe și plopul uscat din care curge apă tămăduitoare îl descopăr inconjurat de sute de pelerini. Fiecare așteaptă la rând ca să poată obține un strop de apă minunată. (În capitolul minunilor, voi expune cazul unei doamne din Craiova care se vindeca cu apă dela Maglavit, suferine de paralizie.

VA URMA

Pentru anul școlar 1935-36

Dnii învățători să consulte înainte de a introduce cărți noi în școala dumnealor, și manualul de geografie de E. Fugăță și G. Camber

După aceasta cu toți fac pe an 17856 zile, dau 188 găini, 275 pui și 2382 ouă (ungurește).

4) Hotarele noastre au trei întorcătoare, dintre care o parte în tot anul îi de folos, într-o parte rât de fân, într'alta pământ arător, celelalte 2 părți schimbătoare, în 2 ani după olaltă izlaz și în 2 ani să ară și să samănă care pământuri dacăle-am gunoi cu cucuruz mai bun, după aceia grâu și mai slab ovăz rodesc; hotarul nostru jumătate îi mai bun și fără gunoi încă face bucate, pe cealaltă parte îi mai slab și pământurile cu doi boi le putem ara. 2) O parte din rături totdeauna rât se hrănește altmintererea o parte din pământuri când arăm și când cosim, și pe răturile cele stătătoare putem cosi totdeauna și otavă, fănu ni bun, în care câte odată eșind apa face pagubă. 3) Satul nostru fiind târgoveț putem vinde bine acea ce-i de vândut, fără de asta Hălmașul de 5 ceasuri,

Abrudul iară atâta, Deva de 7 ceasuri, Câmpeni de 8 ceasuri de departe calea îi mai bună pe care putem merge până la Hălmașiu.

4) Pășunarea fără izlaz încă avem, pe care fără marhele care trag tarhăt, vaci, oi, capre și porci încă putem ținea 5) Destule adăpătoare avem și bune. 6) Unii dintre noi de pe moșie are pădure afară de asta din îngăduința domnilor din pădurile cari sunt în hotar, lemne de foc avem unii, alții lemnele de foc le cumpără. Lemne de fortune unii au în pădurele lor, alții pe bani cumpără. 7) În satul nostru dijme fiscalești nu sunt. 8) Pomet avem în grădinele noastre, unii au și în hotar 9) Sare dela Șoimuș la Hălmașiu putem căra 10) Două ceasuri de departe avem dubă și firez de o jumătate de ceas, pe lângă acestea meșteri în sat sânt, săbăi, cizmași, lăcătuși sânt astăluș și zidari până în 30, afară de acea 4 boltași cărășcăduitor 11) Și târguri de săptămână

Cronica medicală

GIMNASTICA

de dr. C. Theodoru

Concomitent cu sporul, gîmnastica pătrunde tot mai mult și capătă mai mare importanță pentru societate. De unde înainte, cea mai mare parte din populație, avea drept ocupație cotidiană, munca manuală, practicând deci și exercițiul fizic, astăzi predomină munca dela orașe, care chiar când este fizică, ca aceea din fabrici, rămâne totuși statistică.

Exercițiul fizic nu e folositor numai pentru adulți menținând echilibrul fizic, ci este tot atât de folositor, pentru bătrâni și copii. Copiii le ajută la dezvoltarea normală și sănătoasă, iar bătrânilor le menține viața. Gimnastica nu urmărește formarea de atleți, cu musculatură grea anormală dezvoltată. Ea trebuie să creeze armonie, suplețe și sănătate. Abuzul ei crează omul animal, care este tot atât de puțin sănătos, ca și individul care își concentrează activitatea numai în domeniul intelectual, neglijând complet fizicul.

Copiii trebuie să facă acele exerciții fizice, care le dezvoltă pieptul, respirând adânc. Mișcările trebuie să urmărească corectarea atitudinilor dăunătoare. Trebuie dezvoltate mușchii spatelui, pântecelui, umerilor, etc. Foarte folositoare sunt alergările pe câteva sute de metri. Alergările pe distanță de 3-400 de metri repede, iar distanțele mai mari mai încet, respirând regulat și menținând același pas. Nu trebuie făcute însă prea mari eforturi, acestea putând fi dăunătoare. Gimnastica nu trebuie făcută la întâmplare, la intervale regulate.

Exercițiile trebuie făcute zilnic, seară, și mai ales, dimineața. Trebuie însă ținut seama că îngrijirea fizicului trebuie să fie concomitentă cu cea intelectuală, conform percepției latine „Mens sana in corpore sano“, adică minte sănătoasă, într'un corp sănătos.

Mulțumită publică

În numele Comitetului școlar de construcție și al tuturor locuitorilor din comuna Trestia plasa Brad, țin să aduc pe această cale viile mele mulțumiri Dnui Dr. Constantin Bursan, deputat al plasei Hunedoara, care a binevoit să doneze pentru construcția școlară din această comună suma de 1000 Lei, echivalentă cu prețul a 4000 de cărămizi.

Frumusețea gestului unui om, care deși fiu al Capitalei — „regățean“ cum ar spune un confrate — s'a indentificat perfect cu interesele și lipsurile hunedorenilor, deașdrederea și generozitatea-i largă, care a depășit de mult limitele plasei ale cărei interese e chemat să le reprezinte în parlamentul țării, în urma mandatului ce i s'a încredințat de către alegători, merită: toată lauda și să fie cunoscute de toată lumea.

Inv. VICTOR ȘT. MILEA
Trestia-Băița-Hunedoara

și bălciuri de țară în satul nostru foarte bune se fac, care sânt a domnilor noștri și pe lângă bani de loc avem dreptul să crășmuim 12) Avem bune spălătoare de cânepă 13) În satul nostru sânt 4 mori, care toate sânt ale domnilor și încă putem noi bucatele noastre a le măcina în el 14) Băișaguri în vecinătate avem bune și spălătura de aur în hotarul nostru și schimbătura aurului în sat este 15) care are marhe din noi poate, merge la țara ungurească să cărășcăduiască. 16) Pe vremea cosii și secerii avem sucă de mergem la țara ungurească, unde care pentru bani, care în sămbrie cosește și seceră. 17) Tot în varmeghia noastră fier putem căpăta 5 ceasuri departe de satul nostru.

Pagube: 1) Minele pământuri, cari sunt pe dealuri de multe ori le spală apa, altele fiind dealul dirminos nu le putem gunoi 2) Dacă mergem la Deva plătim bani de pod vamă.

5) Cât trebuie să fie moșia întreagă a

O învingere ușoară a Micei și alta cu greu a Loniei - Minieru învingător la scor.

Ziua de Duminică a adus echipelor favorite vicorile prevăzute mai din 'nainte. Mai senzațional ni se pare scorul cu care Minierul, învinsul din săpt. trecută a Micei, l-a înregistrat la Calan, unde Metalosport a cedat cu 13:2. Căldura copleșitoare se zice că ar fi contribuit la dezastruoasa înfrângere a codașilor... Să creadă care vrea, eu unul nu cred.

La Lonia, Corvinul din Deva a cedat cu greu inimoasei echipe de pe Valea Jiului, care va fi pe Duminică adversarul de temut al grupării brădene. Ușoară de tot a fost victoria ex campionilor asupra lăncului de la Hunedoara.

Rezultatele tehnice a zilei IV-a sunt următoarele:

Mica - I. Corvin (Hunedoara) 4:0 (2:0)
Minieru - Metalosport Calan 13:2 (2:0)
Lonia - Corvin (Deva) 2:1 (0:0)

În clasament Mica conduce urmată la un punct de Lonia. Iată și clasamentul:

Mica	4	4	-	-	15	: 3	8
Lonea	4	3	1	-	8	: 5	7
Minieru	4	2	1	1	18	: 6	5
Corvin (Deva)	4	1	-	3	5	: 11	2
Hunedoara	4	1	-	3	4	: 10	2
Calan	4	0	-	4	6	: 21	0

Ultimile partide

Mica - Lonia la Brad

Calan - Deva la Deva și

Hunedoara - Minieru la Lupeni.

Campionatul districtual de foot-ball

Mica - I. Corvin (H) 4:0 (2:0)

În fața unui public destul de redus s'a jucat Duminică al patrulea match al Micei în campionat. Victoria, ușor a revenit echipei mai bune, care dacă nu a mulțumit pe deplin publicul spectator s'a datorit slabei forme arătată de echipa oaspe, mediocră din toate punctele de vedere. În afară de mândra „Curcubătă” portarul hunedorean care s'a crăpat de 4 ori (bine că nu s'a făcut zeamă) rezistând onorabil, restul a fost șters. De joc nici nu mai vorbim, fiind slab și ca tehnică și ca tactică. Vom remarca doar revenirea în formă a jucătorului Trifu de la Mica, Bortos și Haiduc.

Un match greu va fi cel de Duminică viitoare când se va disputa derbyul campionatului. Dacă Mica va învinge și de data aceasta, merită toate laudele căci Lonia e un adversar de temut. Chiar un match nul, i-ar aduce titlul de campioană în toamnă, lucru posibil dacă și de data această se vor întrebuița la maximum. Rămâne însă de văzut.

Demetrescu

Regatul României
No. 927/1935 cf.

Judecătoria Rurală
Brad secția CF.

Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație.

În cauza de executare pornită de următorul Kugel Sigismund pentru suma de Lei 510 capital și acc. contra următor. Clej Creștina c. Sipoș Ioan în urma supraofertei făcută de Sipoș Ioan și Trifan Ioan dom. în Mesteacăn. În baza § 27 Legea XLI. din 1908. Judecătoria ordonă o nouă licitație asupra imobilelor înscrise în cf. a comunei Mesteacăn din circumscripția Tribunalului Deva și a Judecătoriei Brad No. prot. cf. 1831 No. ord. A. I. 1-2 No. top. 1354/1, 1355/1, casă curte și grădină 1/2 parte cu prețul de strigare 1650 Lei, No. ord. A. II. 1 și 3 No. top. 1356/2, 1980/4 grădină arător 1/2 parte cu prețul de strigare 1650 Lei pentru încasarea creanței de 510 Lei capital.

Pentru ținerea licitațiunei se fixează ziua de 4 Noembrie 1935 p. m. ora 3 la Primăria comunei Mesteacăn. Condițiunile de licitație sunt:

1. Imobilul supus licitațiunii poate fi vândut cu preț mai mic decât cel de strigare.
2. Supraoferta este obligatorie, chiar dacă supraofertantul nu se prezintă la licitație.
3. Dacă la licitație, nu se va oferi un preț mai mare decât supraoferta, imobilul va fi declarat cumpărat de supraofertant.

4. Cumpărătorul este obligat să plătească și spese de nouă licitațiunii, peste prețul de cumpărare oferit (§ 27 XLI. 1908) și să dovedească că este cetățean Român.

5. Cei cari voesc să liciteze sunt datorți să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte.

Brad, la 13 Iulie 1935.

T. Berbeciu m. p. jud.

A. Medgyesy m. p. dir. cf.
p. conf. Petruțiu

Mulțumită publică

Doamnele din Reuniunea a ortodoxă femeilor din Brad, au arajat în primăvara acestui an ceaiuri în scopul procurării vesmintelor bisericesti, pentru noua biserică din Brad. Până în luna Iunie s'a adunat suma de Lei 7430. De atunci au mai contribuit ca răscumpărare a acestor ceaiuri următoarele: Dna Maria Oțel Lei 200, Dna Veturia Luca Lei 200, Dș. Cornelia Safta Lei 200. În total Lei 600 și cu suma de mai înainte Lei 8030.

În numele credincioșilor li se aduc mulțumiri.

Oficiul parohial ortodox din Brad.

Stiri

— La 16 Oct. M. S. Regele Carol împlinește 42 de ani. În întreaga țară, cu această ocazie se vor face tedeumuri, iar școlile și autoritățile vor fi închise.

— Miercuri 9 Oct. s'a împlinit un an de când a fost asasinat regele Alexandru al Iugoslaviei și Louis Barthou, ministru de externe al Franței.

— Guvernul a luat hotărîrea ca să ajute populația în județele lovite de secetă. Ajutoarele constau: în aceste județe vor începe lucrările publice. Sătenii acestor județe vor primi pentru ziua de lucru un preț mai ridicat celui de pe piață.

Se va recurge și la serviciile Crucii Roșii.

Regatul României
No. 920/1935 cf.

Judecătoria Rurală
Brad, secția CF.

Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație

În cauza de executare pornită de următorul dr. Paul Böhm avocat Brad contra următorului Ilieș Aron I. L-padat la cererea următorului în baza art. 27 din legea XLI 1908 în urma supraofertei făcute.

Judecătoria ordonă licitație nouă asupra imobilelor cuprinse în cf. a com. Brad circumscripția Tribunalului Hunedoara. Judecătoria Brad Nr. prot. 210, top. 608, 111, 3116, 1647, 1650-a, 2219-a, 6508-a, 3105 arator pădure, pașunar ⁹/₁₀₀ parte cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța cu prețul de strigare 100 lei, în prot. fund. 1529 No. top. 2864 arator ¹/₁₀ parte cu susținerea uzufructului lui Florea Toader și Tudoran Mariuța cu prețul de strigare 100 lei, în prot. fund. 1757 No. top. 2959 pădure ¹/₂₀ parte cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța cu prețul de strigare 100 lei în prot. fund. 1856 No. top. 2944 arator, fânaș ¹/₈ parte cu prețul de strigare 100 lei cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța, în ff. Nr. 2309 No. top. 2268, 3355, arator. pădure ¹/₂ parte cu prețul de strigare 100 lei cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța, în prot. f. 2342 No. top. 2270 arator, teritor ³/₁₀ parte cu prețul de strigare 100 lei cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța, în prot. f. 2433 No. top. 2953 pașunar teritor, ¹/₁₂ parte cu prețul de strigare 100 lei cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța, în prot. fund. 2434 Nr. top. 3141-2 arator ¹/₄ parte cu prețul de strigare 100 lei cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța, în prot. fund. 2973 No. top. 2879 arator ¹/₂ parte cu prețul de strigare 100 lei cu susținerea uzufructului a lui Suciu Samfira și Stan Anica și cu s-

ținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța, în prot. fund. 2976 No. top. 2352 fânaș ¹/₂₀ parte cu prețul de strigare 100 lei, în prot. fund. 3084 Nr. top. 2310 arator ⁵/₁₀₀ parte cu prețul de strigare 360 lei cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța în prot. f. 3324 arator ⁹/₁₂₀ parte cu prețul de strigare 120 lei susținerea uzufructului lui Florea Toader și Tudoran Mariuța, în prot. fund. 3325 top. 3114 arator ⁹/₁₂ parte cu prețul de strigare 100 lei cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța, în prot. f. 3326 top. 2261 pădure ⁹/₂₀ parte cu prețul de strigare 100 lei cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța, în prot. f. 3442 No. Top. 2264-a pădure ²⁷/₁₂₀ parte cu prețul de strigare 100 lei cu susținerea uzufructului a lui Florea Toader și Tudoran Mariuța, pentru încasarea creanței de 2000 lei capital 9% interese anuale dela 2 Iunie 1930 spese de proces și de executare 760 lei fixate până acum, soesă de 410 lei fixate pentru cererea de licitație, precum și pentru încasarea creanței de 3000 lei cap.

Fix az termen pentru ținerea licitației în ziua de 23 Octombrie 1935 ora 13 în localul instanței CF. Brad.

Condițiunile de licitație sunt:

1. Imobilele supuse licitației nu rot fi vândute cu preț mai mic decât cel de strigare.
2. Supraoferta este obligatorie chiar dacă supraofertantul nu se prezintă la licitație. Dacă la licitație nu se va oferi un preț mai mare decât supraoferta, imobilul va fi declarat cumpărat de supraofertant.

4. Cumpărătorul este obligat să plătească și spesele noiei licitațiunii peste prețul de cumpărare oferit (§ 27 XLI. 1908).

5. Cei cari voiesc sa liciteze sunt datorți ca să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte.

Brad, la 9 VII. 1935, judecător Tr. Berbeciu mp. A. Medgyesy mo. dir. c. f.

unui iobag, pământurile și raturile nu știm, cum nici măsura Beciului nici un jugăr cât face nu știm, de pe raturile cari sunt deschise putem cosi și otavă; a hotarului o parte-i mai bună, alta fi mai rea.

6) Câte zile facem pe lungu anului, pe săptămâni, aceea am răspus în a 3-a întrebare, arătura o facem cu 4 boi într'un chip, cumcă care n'are 4 boi, la arătură, prinde cu altul și iară dacă o gazdă stă în brazdă să știe în 2 zile de slujbă, altfel de lucru facem cu 2 boi; mersul și venitul ni se știe în slujbă.

7) Nici dijme de urbarie, nici o noțuăle nu dăm domnilor noștri nimica, numai pentru aceste în vremurile cele de demult; de pe o moșie bătrânii au dat un porc gras, care acum precum sânt vremurile și precum sânt prețurile, porcii îi plătim, fără de acestea și a domnului fibirău oamenii din stupi dau dijma, altminteala domnii noștri aceea întăresc tor-

sura, păstoritul vacilor sub numele dijmă iar dela noi, mai înainte cum știm în vecinătatea noastră în unele sate domnii iau dijma în bucate, în altele nu.

8) La Bradi Janos este pustolnică lui Boghin Joan de pe care murind iobagu a rămas la domnu pământului, neputând căpăta om pe ea până acum — La Bradi Fărcașoie este pustolnică lui Grof Teodor de pe care murind iobagul o ține la dânsa până atunci ce va căpăta om pe ea. — La domnu Ribitzei Laszk sânt 4 pustolnice a lui M.hets Iuon cel tinăr, M.hets Igna, Mihets Iuon cel bătrân și a lui M.hets Toader lui Stefan pustolnici după moartea iobag lor și acestea au rămas la domnii pământului neputând afla oameni pe ele, așa împreună 6 pustolnici are domnu Ribitzei Laszk La nemes Andras sunt doua pustolnici a lui Martin Urs și a lui Forró Laszlo care murind iobagii de pe ele înainte de aceasta cu 6 ani

au rămas la domnii pământului, care pustolnice le dă la alții să le luere în parte. La Erdellyi Frențoie sânt 2 pustolnice a lui Rșcău Avram și a lui Rșcău Petru, de pe care unul murind, altul fugind sânt sub stăpânirea pământului, fiindcă nu poate căpăta om pe ele. La Halmágyi Jozsef încă este o pustolnică a lui Onea Ianc, care murind la nimenea n'a putut-o da.

9) Neavând destule lemne de foc, cu acelea nu putea cărășcătu, fiindcă în hotarele noastre nici domnii noștri n'au păduri de ajuns, nu pot da, dară la domnii din vecinătatea noastră putem căpăta la codru — Moșiile numai cu scrisoare dela domni le putem zălogia unul altuia.

Urmează 27 de iscălturi.

Din, Tabellal Urbarialis Zarándmegye, vol V pp. 34-124.

Pentru conformitate.
Prof. Martin Ioan